

Drie maanden lang geef ik les (Engels en Frans, nb) op twee middelbare scholen in de Guéra, in de stad Mongo en in het dorp Baro. Voor mij is het krijt, van een rotkwaliteit, het meest acute probleem. Het water dat ik bij me heb om niet van uitdroging om te vallen, gaat voor een groot deel over mijn handen. Hoe collega's hun kleren schoon houden is me een raadsel. Maar dat krijt is het minste probleem. Het niveau van het onderwijs is in heel Tsjaad gekelderde. Leerlingen in de hoogste klas hebben grote moeite met de kranten die ik meenam uit de hoofdstad.

Ik heb één klas van 60 leerlingen, op andere scholen is 80 ook heel gewoon. Leraren aan openbare scholen krijgen hun goede salaris niet uitbetaald. Leraren en onderwijzers die door ouders betaald worden, op "gemeenschapsscholen", zijn zelf vaak slecht opgeleid. Leerlingen hebben geen schoolboeken, zelfs niet op

relatief dure scholen. Ik moet dus niet alleen lessen bedenken, maar moest ook een nieuwe manier van onderwijzen ontdekken...en uitvinden dat de beste manier om een klas stil te krijgen is door tekst te laten kopiëren van het bord. Versuffende bezigheid.

Maar als ik kinderen thuis zie, ben ik steeds onder de indruk van hun zelfstandigheid en vindingrijkheid. Van kleins af aan hebben ze taken, hakken ze hout met enorme bijlen, maken ze vuur, ontvangen gasten; een peuter van drie gaat thee en suiker kopen. En de creativiteit die op school taboe lijkt, is thuis onbegrensd. Het is dus mis met het onderwijs hier en dat is niet in een paar jaar op te lossen. Je kunt er moedeloos van worden, maar dat doen we niet. We investeren juist een beetje in onderwijsprojecten die het goed doen:

- In 2021 hielpen we Moussa, zelf blind, om een (lagere) Brailleschool te starten in Am Timan. Blinde kinderen hebben een voordeel: ze zitten met vijf of tien in de klas en krijgen volop aandacht van hun

onderwijzer. Moussa heeft nu zeven leerlingen. In dorpen rondom Am Timan zijn veel meer ouders die hun blinde kind naar hem toe willen sturen, maar die kinderen kunnen niet dagelijks heen en weer. Misschien kunnen we volgend jaar helpen met de aankoop van grond voor een internaat (twee kale slaapzalen, heel gebruikelijk, ook voor gewone scholen).

(z.o.z.)

- We financieren een beurs (3 jaar) voor een studente aan HEC-Tchad, de meest serieuze (privé) universiteit in Ndjamena. Die stelt zich ten doel om **eerlijke** en **kundige** administrateurs, juristen, projectleiders enz op te leiden. Daar moeten we het van hebben!

